

YUNUS'U KAYBETTİM RUHUMUN ÇÖLLERİNDE

Bazen insan güne başlarken isteksiz, mecalsiz hisseder kendisini. Aslında her şeye aşkla başlamak gerektiğini bilir, yine de içinin koridorlarında dolaşır. Ruhunun çöllerinde kaybolur. Geceyi karanlık evinin odalarında yaşar, içine ışığı almak istemez. Sevmenin ne olduğunu bilmeden yaşar, belki yaşamak bile istemez.

Birbirimize kapalı odalarımız var. Ansızın değişen ruh hallerimiz. Kararsızlıklarımız, sızlanışlarımız var. Sürprizlerimiz var. Gitmek gibi ani davranışlarımız. Çünkü insanız. Çoğu zaman biz olmadan dünya dönmez sanırız. Biz olmadan işler yürümez. Biz olmadan olmaz. Biz olmadan...Ve bir gün biz olmadan da dünyanın döndüğünü anlarız. Bu dünyada hangi ünvan, üzerine giydiğin hangi giysi, hangi renk ruj daha güzel ve vazgeçilmez yapar seni? Hangi söz içini rahatlatır. Ruhun nasıl huzur bulur bu keşmekeşte? Senin için kim daha doğru, kim yanlış kişidir? Senin sana verdiğin en büyük hediye hangisidir?

Kendimizi ararken bazen labirentlerde kaybolur gideriz. Bir yol, bir iz bulmak isteğiyle aşmaya çalıştığımız yolların, sorunların altında eziliriz. Oysa yollar aşmak için, sorunlar çözülmek için vardır. İşte o zaman bir şair, kaybolduğumuz çölde bize yol gösterir. Zaten çoğu zaman şairler, kendilerini acı çeken insanların yerine koymaz mı? Onlar, adeta bütün bu çile çeken insanların kardeşi, arkadaşı, dostu değil midir?.

Yaşamak sevdiğimiz bir şey, yaşamak alıştığımız bir şey, yaşamak tek kolu, bacağı kalsa da insanın inadına direndiği, kaybetmemek için mücadele verdiği bir büyük savaş. Bizde bir biz var ki bizden içeri. Bunu anladığımızda bizden birçok biz yaparak sıkışık kaldığımız odalardan dışarıya, insanların içine karışabiliriz. Duvarları genişletip, bir başka diyâra yol bulabiliriz. Aslında içimizde olan biz, bizden daha çok biz oluşturabilmek için bir yol buluyor. Yunus böyle dememiş miydi? :

*“Beni bende demen bende deęilim
Bir ben vardır bende benden içeri”*

Çağımızın sorunlarından bahsederken de Yunus’un: *“Bunca varlık var iken gitmez gönül darlığı”* mısraını hatırlıyoruz. Belki en büyük sorun bunca varlığın olması. Yani modernleşme adı altında her şeyin bir düğmeye bağlanması. Teknolojik gelişmelerin kolaylaştırdığı hayatta iç sıkıntısı, bitmek bilmeyen sorunların belki en büyüğü. İç sıkıntısı, Fransızların *“angoisse”* kelimesiyle karşıladığı bizde, Osmanlıca *ducret* veya *zucret* kelimeleriyle ifadelendirdiğimiz durum. Neden bitmek bilmez iç sıkıntısı? Çünkü insanların etrafında bu kadar çok varlık var. Sorun bu varlıkları akıllıca kullanabilmekte, özümleyebilmekte, sindirebilmekte. Belki en önemli şey, bu varlıkların ağırlığını yürekte taşımamakta, bu varlıkların bizi yönlendirmelerine izin vermemekte. Egzistansiyalistlerin varlığı her şey yapan görüşleri bu hissin, sosyal şartların da etkisiyle kuvvet kazanmasına neden olmuştu. Yunus Emre’nin sorunları çözmek konusundaki yaklaşımı egzistansiyalistlerin düşünce yapısından farklı. Onun sesi kendi yaşadığı çağdan günümüze ulaşmakta. O halde Yunus Emre moderndir. Günümüz hastalıklarının çözüm yolunu, çok önceden, daha 13.yy bulmuş olması, bir bakıma geleceği görmesi, insanları sevgi, merhamet ve hoşgörü içinde kucaklaması, bu kavramlarla 16.yy’da yola çıkan Montaigne’den de öncedir. *“Sevelim sevilelim dünya kimseye kalmaz”* derken hümanizmin iki anlamından birine sesleniyor. İnsan sevgisi. Bilindiği gibi Yunus Emre, eski Yunan ve Latin eserlerini yeniden ihyâ etmek (canlandırmak) anlamında değil, ama insan sevgisi anlamında hümanist kabul edilmektedir.

Yunus’taki biziz aslında. Hani o kaybettiğimiz biz. Biz önce bizi inceleyeceğiz, en büyük ilmin kendini bilmek olduğunu bileceğiz, ondan sonra “sen bende, ben sende” diyebileceğiz yani bir başkasının haliyle hemhâl olacağız. Belki bütün bu basamaklardan geçtikten sonra biz, sevgi ve hoşgörünün ne demek olduğunu anlayabileceğiz. *“Yaradandan ötürü yaratılanı hoş gör”*ebileceğiz. *“Gelin tanışık olalım”* derken Yunus Emre, işi kolay tutmaktan bahsediyor. İş kolay tutmak, insanlarla iyi geçinmek, sevgi ve hoşgörünün ummanlarında gezinebilmek değil midir?. O halde işi kolay tutacağız. Sözün özü, insan olarak içinde bulunduğumuz meseleleri çözmekte Yunus Emre’nin rehberliğini kabul etmek yerinde bir davranış olacaktır. Bunun için gelin, Yunus Emre’yi bir kez daha, ama bu kez farklı bir

gözle yeniden okuyalım. Ruhumuzun çölünde susuz ve rehbersiz kalmayalım. Unutmayalım ki:

*“Yunus bu sözleri çatar
Sanki balı yağa katar
Halka matahların satar
Yükü gevherdir tuz değil.”*